

VLADIMIR NABOKOV
Sebastian Knight'in Gerçek Yaşamı

Kelebek: Tiger Swallow Tail • Fotograf: Nabokov otel odasında romanı yazarken, 27 Şubat 1929

The Real Life of Sebastian Knight

© 1941 Vladimir Nabokov

Bu kitabın yayın hakları The Wylie Agency'den alınmıştır.

İletişim Yayınları 937 • Çağdaş Dünya Edebiyatı 186

ISBN-13: 978-975-05-0167-8

© 2003 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1-5. Baskı 2003-2019, İstanbul

6. Baskı 2021, İstanbul

DİZİ EDITÖRÜ Fatih Özgüven

DİZİ KAPAK TASARIMI Bülent Erkmen

KAPAK UYGULAMA Zeynep Arman

DÜZELTİ Serap Yeğen

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VLADIMIR NABOKOV

Sebastian Knight'ın Gerçek Yaşamı

The Real Life of Sebastian Knight

ÇEVİREN *Fatih Özgüven*

VLADIMIR NABOKOV 1899'da St. Petersburg'da doğdu. Varlıklı, liberal bir ailenin en büyük oğluydu. Bolşevikler iktidara geldiğinde aile Rusya'dan ayrılarak önce Londra'ya, sonra Berlin'e gitti. Nabokov, öğrenimini Cambridge, Trinity College'da tamamladı. 1923 ile 1940 arasında anadilinde romanlar, hikâyeler, oyunlar, şiirler yazdı ve kuşağının seçkin Rus göçmen yazarlarından biri olarak ün kazandı. 1940 yılında karısı ve oğluyla ABD'ye göç etti, 1941'den 1948'e kadar Wellesley College'da dersler verdi. 1955'te yayımlanan *Lolita*'nın (İletişim, 1999) dünya çapındaki başarısından sonra, 1959'da Cornell Üniversitesi Rus Edebiyatı profesörlüğünden emekli olarak İsviçre'ye yerleşti. Nabokov, İngilizce yazdığı ilk romanı *The Real Life of Sebastian Knight*'ı (*Sebastian Knight'in Gerçek Yaşamı*, İletişim, 2003) 1941'de yayımladı ve ondan sonra bu dili şaşırtıcı bir yaratıcılıkla kullanarak eserlerini İngilizce yazmaya devam etti. Vladimir Nabokov 1977'de, İsviçre'nin Montreux kentinde öldü. *Lolita* dışında, önemli romanları arasında, fantastik bir aile romanı parodisi olan *Ada or the Ardor* (*Ada ya da Arzu*, İletişim, 2002) sayılmalıdır. İletişim Yayınları'ndan çıkan diğer kitapları: *Karanlıkta Kahkaha* (1993), *Pnin* (1999), *Bir Günbatımının Ayrıntıları* (1999), *Rua, Dam, Vale* (2000), *Lujin Savunması* (2001), *Cinnet* (2003), *Göz* (2005), *İnfaza Çağrı* (2007), *Saydam Şeyler* (2010), *Konuş, Hafıza* (2011), *Nikolay Gogol* (2012), *Maşenka* (2012), *Laura'nın Aslı* (2012), *Rus Edebiyatı Dersleri* (2013), *Solgun Ateş* (2013), *Edebiyat Dersleri* (2014), *Don Quijote Dersleri* (2016), *Yetenek* (2016), *Çarpık Dünya* (2019).

Küçük Ama Önemli Bir Not

Knight (sahrançta at, yatay ya da dikey olarak iki kare ilerleyip, ardından gene yatay ya da dikey olarak bir kare gider), bishop (sahrançta fil. Üzerinde durduğu karenin renginden dışarı çıkamaz). Nabokov'un okura sunduğu –ve haklı olarak açıklanmasını istemediği– bilmeceler arasında öyle bir tanesi var ki, İngilizce bilmeyen okura haksızlık etmemek için açıklanması gerekiyordu. Tabii, okurun bu ipucunu nasıl değerlendireceği gene kendisine, okur olarak kendi yaratıcılığına kalmış bir şey – bu nedenle de “Nabokov ruhu”na pek fazla saygısızlık etmemiş sayılabirim umudundayım.

Fatih Özgüven

Sebastian Knight 1899 yılının 31 Aralık günü, yurdumun eski başkentinde dünyaya geldi. Kestiremediğim nedenlerden ötürü adının açıklanmasını istemeyen yaşlı bir Rus hanım, bana bir gün Paris'te eskiden tuttuğu günlüğü göstermişti. O yıllar –anlaşılan– öylesine olaysız geçmiş ki, gündelik ayrıntıların dökümü (kişinin kendini ölümsüzleştirmesinin en biçare yolu) günün hava durumunu kısaca not etmekten ileriye gidememiş. Düşünülecek olursa, hükümdarların özel günlüklerinde de –ülkelerinde ne türlü karışıklıklar hüküm sürerse sürsün– genel olarak aynı konuya ağırlık verildiğini görmek ilginçtir. Belli bir şeyin peşine düşülmediği sürece talihin insanın yoluna neler çıkaracağı hiç bilinmez; kendi seçimimle izini sürdüğüm bir hedef olsa belki de hiçbir zaman ele geçiremeyeceğim bir şey duruyordu işte önümde. Bu sayededir ki Sebastian'ın doğduğu günün sabahının güzel, esintisiz bir sabah olduğunu, ısının (reomür ölçeğine göre) sıfırın altında on iki derece olduğunu söyleyebiliyorum size... ne var ki, kadıncağız ancak bu kadarını kayda değer bulmuş. Aslına bakarsanız adını gizli tutma kaygısı-

na boyun eğmeyi de gereksiz buluyorum. Bu kitabı okuması epeyce uzak bir olasılık. Adı Olga Olegovna Orlova'ydı, hâlâ da öyle; yumurta yuvarlaklığında böyle bir ses uyumunu sizden saklamak yazık olurdu doğrusu.

Onun kuru üslubu, pek fazla gezip görmüşlüğü olmayan okuyucuya, günlüğünde anlattığı çeşitten bir St. Petersburg gününün gizli hazlarını iletmeye yetmeyecektir. Teni ısıtmak için değil sadece gözü okşamak için tasarlanmış bulutsuz gökyüzünün verdiği katıksız zevk; geniş sokakların çiğnenmekten buzlaşmış karları üzerindeki kızak izlerinin orta çizgiye doğru bol at pisliliğiyle karışarak aldığı hardal rengi; ön-lüklü gezgin satıcının koluna takıp dolaştırdığı parlak renkli balon demeti, toz gibi kırağının buğusuyla altın rengi donuklaşmış bir kubbenin yumuşacık eğimi; en ince dallarına kadar bütün çizgileri beyazla belirlenmiş parklardaki kayın ağaçları; kış trafiğinin hışırtısı, çingirakları... hem bilir misiniz, şu anda (anılarda kalan o çocuğu biraz avutmak üzere) yazı masamın üzerine, karşıma koyduğum eski kartpostala bakıp da Rusya'da faytonların istedikleri yerde, istedikleri zaman, istedikleri gibi dönüverdiklerini görmek nasıl da tuhaf geliyor! İnsan, günümüz trafiğinin dümdüz, sakımlı akışı yerine –bu elle boyanmış fotoğrafta– çok uzaklarda birdenbire anılara özgü o bayağılığın pembe taşkınlığına karışıp eriyen inanılmaz mavilikte gökler altında, her biri bir yana yatmış faytonlarla dolu, düşlerdeki kadar geniş bir sokak buluyor gözlerinin önünde.

Sebastian'ın doğduğu evin fotoğrafını ele geçirmem mümkün olmadı ama o evi çok iyi tanırım, çünkü ben de altı yıl sonra aynı evde dünyaya geldim. Babamız birdi, Sebastian'ın annesinden ayrıldıktan kısa bir süre sonra yeniden evlenmişti. Oldukça gariptir, Bay Goodman'ın *Sebastian Knight'in Trajedisi* adlı kitabında (1936'da yayımlanan bu kitaba ileri-